

लायन्स क्वेस्ट

सामाजिक भावनिक शिक्षण

२१ व्या षतका कडे वाटचाल

काय?

लायन्स क्वेस्ट

- बालवय आणि कौशल्य (SFG)
- उमलत वय आणि कौशल्य (SFA)
- शाळा बाह्य कार्यक्रम (SFA for OST)

लायन्स क्वेस्ट हा सामाजिक आणि भावनिक शिक्षण पद्धती वर आधारित शैक्षणिक कार्यक्रम असून तो जगातील ९० देशांमध्ये समर्थपणे राबवला जात आहे.

SEL सामाजिक भावनिक शिक्षण कौशल्यांच्या भक्कम पाया वर हा कार्यक्रम आधारित आहे. हि कौशल्य युवांना त्यांच्या नकारात्मक भावनांना ओळखून त्यांचा प्रतिकार करायला मदत करतात आणि सकारात्मक भावनांना प्रोत्साहित करून त्यांच्या सर्वांगीण विकासाला बळकटी देतात.

“आजची मुले आणि मुली त्यांच्या काळाच्या खूप पुढे आहेत. चित्रपटसृष्टी मीडिया, फॅशनजगत सर्व प्रकारच्या माहितीशी सहज संपर्क, खर्च करायला अधिक पैसा या सगळ्याची त्यांना त्यांच्या वैयक्तिक आयुष्यात मात्र मोठी किंमत मोजावी लागते आहे. लायन्स क्वेस्टने आणलेला कार्यक्रम हा भारतात तर फारच गरजेचा आहे. कारण आजकालच्या मुलांना सतत सूचना किंवा काय करायचे आहे हे दुस-याने सांगितलेले आवडत नाही. त्यामुळे आत्परीक्षणाचा हा मार्ग त्यांना स्वतःच्या परिस्थितीशी जोडून एक सुयोग्य निर्णय घ्यायला मदत करतो. संपूर्ण समाजाच्या हितासाठी अशा प्रकारचा अभ्यासक्रम देशभरातील सगळ्या शाळांकडून मोठ्या प्रमाणावर अंमलात आणला गेला पाहिजे.”

— श्रीमती मुनिरा बदानी, मुख्य शिक्षिका,
अॅक्टिव्हिटी हायस्कूल, मुंबई

To ensure the integrity and quality of our programs, teachers must be certified as Lions Quest instructors before adopting curricula for classroom use.

कार्यान्वय

हा एक शास्त्रशुद्ध पध्दतीने बनवण्यात आलेला कार्यक्रम असून केवळ प्रशिक्षित शिक्षकांकडूनच त्याची अंमलबजावणी केली जाते. आमच्या प्रशिक्षित प्रशिक्षिकांकडून (ट्रेनर्सकडून) तीन दिवसीय शिक्षक प्रशिक्षण कार्यशाळेत (TTW) ह्या शिक्षकांना प्रशिक्षण दिले जाते.

सर्व SFA सहभागींना खालील सात पुस्तकांचा एक संच पुरवला जातो.

- शिक्षकान करिता पाठ्यक्रम भाग १
- शिक्षाकारीता पाठ्यक्रम भाग २
- कार्यशाळा मार्गदर्शिका
- कार्यक्रम मार्गदर्शिका
- पालक सभा मार्गदर्शिका
- बदल आणि आव्हाने : विद्यार्थ्यांची स्वाध्याय पुस्तिका
- नवलाईची वर्ष : पालकान करिता संदर्भ पुस्तिका

प्रशिक्षित शिक्षक/समुपदेशक शाळेत एकावेळी ३० ते ४० विद्यार्थ्यांसाठी वर्ग घेतात. व गटा गटाने सर्व विद्यार्थ्यांना ह्या वर्गात सहभागी करून घेतात. ४५ मिनिटाच्या ४९ तसिकांचा हा अभ्यासक्रम असतो. विद्यार्थ्यांना 'बदल व आव्हाने' (Changes & Challenges) हे एक पुस्तक दिले जाते. हे त्यांचे स्वतःचे स्वाध्याय पुस्तक असते. तर पालकांना 'आश्चर्याची वर्षे' (surprising years) हे पुस्तक दिले जाते. यातून पालकांना पौगंडावस्थेतील मुलांच्या समस्यांची जाणीव होते.

हा अभ्यासक्रम पूर्ण करून बाहेर पडणारा विद्यार्थी हा बदल आणि आव्हानांना समर्थपणे तोंड देणारा आणि एक यशस्वी आणि आनंदी जीवन आत्मविश्वासाने जगणारा, संपूर्णपणे बदललेला व्यक्ती असेल हे निश्चित!

लायन्स क्वेस्ट कार्यक्रमाचा प्रभाव:—

ह्या कार्यक्रमाचा प्रभाव विद्यार्थी, शिक्षक व पालक या सर्वांनाच जाणवतो. भावनांची सकारात्मक पध्दतीने हाताळणी करण्यासाठी आवश्यक कौशल्यांचा विकास करणे, जबाबदार निर्णय घेणे आणि एक निरोगी व जबाबदार आयुष्यासाठी आवश्यक असलेली सकारात्मक उद्दिष्टे उरवणे यामध्ये हा कार्यक्रम खूपच मदत करतो.

लायन्स क्वेस्टला आजच सुरुवात करा!

मग काय?

शाळेतील व आयुष्यातील यश हे वाचन, गणित व समाजशास्त्राच्या पलीकडे अनेक गोष्टींवर अवलंबून असत

आता काय?

लायन्स क्वेस्ट कार्यक्रमाची लवचिकता हा उपक्रम शाळेत यशस्वीरीत्या राबवायला मदत करते. दर आठवड्यात एक ४०-४५ मी. तासिका आणि त्याच्या जोडीला व्यावसायिक कला माध्यमांच्या कार्यशाळा मुलांकरिता अत्यंत कृतीशील आणि आनंददायी ठरतात.

लायन्स क्वेस्ट प्रमाणित शाळांमध्ये सकारात्मक वातावरण, शिक्षक-विद्यार्थी सुसंबंध, परस्परिक सहकार्य आणि सेवा शिक्षणा बद्दल जागरूकता प्रकर्षाने दिसून येते.

वाढ होते

- उपस्थिती
- सकारात्मक शालेय वातावरण
- शैक्षणिक प्रगती

घट होते

- वर्तणूक समस्या
- दम-दाटी
- वर्गातून, शाळेतून निलंबन
- मानसिक ताण-तणाव

लायन्स क्वेस्ट कार्यान्वय पर्याय

- सर्व विद्यार्थ्यांसाठी आठवड्यात ४०-४५ मी. तासिका
- गृहकार्य / सल्ला तासिका
- स्वतंत्र अभ्यासक्रम
- मादक पदार्थ, दारू व तंबाखू प्रतीबंधात्मक कार्यक्रम

लायन्स क्वेस्ट कार्यशाळा

- लायन्स क्वेस्ट कार्यक्रमाच्या सर्वकष माहिती/तयारी करिता त्री.दिवसीय कार्यशाळा उच्च शिक्षित आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या प्रशिक्षकांचे मार्गदर्शन
- लायन्स क्वेस्ट कार्यशाळांना अनुभवसिद्ध समाधानाच्या मापदंडात ९५% गुणांकन मिळाले आहेत

बालवाडी – इयत्ता ५ : बालवय आणि कौशल्य :

बालवय आणि कौशल्य हा आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा बहु-संशोधित कार्यक्रम आहे जो बालकांच्या निकोप वाढीसाठी सुरक्षित वातावरण निर्माण करायला व त्यांना आयुष्यात यशस्वी होण्यासाठी आवश्यक जीवात्मक शाली शिकवायला मदत करतो. कार्यक्रमाची पाठ्यक्रम शाळा, कुटुंब आणि समाजला एकत्रितपणे विद्यार्थ्यांना त्यांच्या उज्वल भविष्या कडे वाटचाल करायला मदत करतो. SEL च्या माध्यमातून त्यांना व्यसन व हिंसारहित निकोप आयुष्य जगायला व सेवाकार्य करायला प्रोत्साहन मिळते.

माध्यमिक शाळा इयत्ता ६-८ : उमलत वय आणि कौशल्य

उमलत वय आणि कौशल्य हा माध्यमिक शाळेच्या विद्यार्थ्यांन करिता एक बहुआयामी व प्रतिबंधात्मक कार्यक्रम असून त्याद्वारे त्यांच्यात महत्वाची जीवात्मक मुल्ये आणि सामाजिक आणि भावनिक कौशल्य रुजवली जातात. देशाच्या भावी नागरिकांना त्यांच्या जबाबदारी, आदर आणि सकारात्मक दृष्टीकोनाची जाणीव करून देतात. विद्यार्थी केंद्रित पाठ, संबंधित प्रकल्प आणि स्फुर्तीवर्धक ह्या कार्यक्रमाची आकर्षण आहेत. हा कार्यक्रम स्वतंत्र पानणे अथवा इतर विषयांशी संलग्न पणे ९ आठवडे ते ३ वर्षांच्या अवधीत पूर्ण केला जातो.

लायन्स क्वेस्ट विद्यार्थ्यांच्या शालेय व आयुष्यातील यशा साठी सतत प्रयत्नशील आहे

कार्यान्वय

परिणामकारक स्पष्ट
SEL सूचना

+

प्रभावी शैक्षणिक
वातावरण

प्राथमिक परिणाम

सकारात्मक दृष्टीकोन
आणि वर्तन

नकारात्मक वर्तनात घट

विद्यार्थी सहकार्याने
संघकार्य शिकतात

शैक्षणिक पाठ्यक्रमाशी
संलग्नता

दूरगामी परिणाम

सुधारित गुणवत्ता

सकारात्मक शालेय
वातावरण

कृतीशील व कटिबद्ध
नागरिकत्व

स्वस्थ जीवनशैली
कार्यतत्परता

Visit www.lionsquestinindia.org